

AKTUÁLNÍ ZMĚNY STAVEBNÍHO PRÁVA V OBLASTI ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ V SOUVISLOSTI S OBNOVITELNÝMI ZDROJI ENERGIE

Karel Wirth, Josef Morkus

Zákonem č. 19/2023 Sb. byl novelizován energetický zákon, stavební zákon a některé další předpisy. Cílem novelizace je zjednodušit administrativní zátěž spojenou s výstavbou obnovitelných zdrojů energie. Na úseku územního plánování došlo ke změně definice technické infrastruktury, což v souběhu s novou úpravou v energetickém zákoně má důsledky pro regulaci výstavby v nezastavěném území obsaženou v § 18 odst. 5 stavebního zákona. Od 30. prosince 2022 se také po přechodnou dobu 18 měsíců použije nařízení Rady (EU) č. 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů, dopady tohoto nařízení na územní plánování jsou však jen marginální. K výkladu obou právních předpisů z hlediska územního plánování vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj metodické sdělení, které je dostupné na webu ministerstva.

Dne 24. ledna 2023 nabyl účinnosti zákon č. 19/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon) ve znění pozdějších předpisů a další související zákony, mj. též zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) ve znění pozdějších předpisů.

Na úseku územního plánování došlo uvedenou novelou v § 2 odst. 1 písm. m) bodě 2 stavebního zákona k úpravě definice technické infrastruktury, když za slova „energetického vedení“ byla vložena slova „výrobní energie z obnovitelných zdrojů“. Diskusi vyvolalo legislativně technické provedení novely. Z důvodové zprávy je sice zřejmé, že cílem daného bodu bylo zjednodušit výstavbu obnovitelných zdrojů energie, samotný novelizační bod však obsahuje zjevně přebytečnou tečku a naopak postrádá čárku, přičemž tyto změny v interpunkci (zejména absence čárky) mění smysl textu jiným způsobem, než jak popisuje důvodová zpráva. To vyvolalo otázku, jaký je vlastně dopad novely. Potíže to přineslo také subjektům zabývajícím se publikováním právních předpisů. Knižní edice „Úplné znění (ÚZ)“ se ztotožnila s úmyslem popsaným v důvodové zprávě, tj. vypustit tečku a přidat čárku (odkazujeme na knižní publikaci s redakční uzávěrkou ke dni 6. 2. 2023). Server zakonyprolidi.cz uveřejnil dané ustanovení bez tečky i bez čárky (uvádíme stav ke dni 20. 3. 2023). Bez tečky i bez čárky zobrazuje dané ustanovení také aplikace ASPI (rovněž uvádíme stav ke dni 20. 3. 2023).

Ministerstvo pro místní rozvoj se přiklonilo k názoru, že záměrem zákonodárce bylo rozšířit příklady technické infrastruktury o výrobní elektřiny z obnovitelných zdrojů, tedy s čárkou před slovy „výrobní elektřiny“ a bez nadbytečné tečky. Tomu nasvědčuje jak obsah důvodové zprávy, tak i fakt, že v současné době je již v poslanecké sněmovně návrh, který má uvedenou „chybu“ napravit – tj. v inkriminovaném ustanovení vypustit tečku a přidat čárku.

Uvedenou novelou bylo dále do § 2 odst. 2 písm. a) bodu 18 energetického zákona doplněno, že výrobní elektřiny z obnovitelných zdrojů energie o celkovém instalovaném výkonu 1 MW a více je zřizována a provozována ve veřejném zájmu.

Uvedené úpravy vedou k tomu, že výrobní elektřiny z obnovitelných zdrojů o instalovaném výkonu 1 MW a více je veřejnou technickou infrastrukturou, tedy jedním z druhů staveb, o nichž § 18 odst. 5 stavebního zákona uvádí, že je lze, jsou-li v souladu s charakterem území, a pokud je územně plánovací dokumentace z důvodu veřejného zájmu výslovně nevylučuje, umístit v nezastavěném území.

Mimo to došlo uvedenou novelou ve stavebním zákoně i k dalším změnám. Na úseku územního plánování byly zejména doplněny úkoly územního plánování [nové ustanovení § 19 odst. 1 písm. j)] a byl doplněn nový § 19a, který definuje pojem „charakter území“. Doplnění definice charakteru území bude významné zejména pro účely posuzování souladu záměru s cíli a úkoly územního plánování v závazném stanovisku orgánu územního plánování podle § 96b stavebního zákona nebo stavebním úřadem při postupu podle § 90 odst. 2 stavebního zákona.

Již dříve, dnem 30. prosince 2022, vstoupilo v platnost nařízení Rady (EU) 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů. Nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech. Použije se po přechodnou dobu 18 měsíců, přičemž se předpokládá, že během té doby vstoupí v platnost novela směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 (tzv. směrnice RED II), která upraví problematiku urychlení zavádění obnovitelných zdrojů komplexnějším a trvalým způsobem.

Z hlediska územního plánování je zajímavý čl. 3 nařízení, který používá v souvislosti s plánováním, výstavbou a provozem zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů

slova „převažující veřejný zájem“. Domněnka o převažujícím veřejném zájmu je ovšem jednak domněnkou vyvratitelnou (je zachována možnost prokázat v konkrétním případě opak), jednak se vztahuje pouze na vybraná ustanovení tří „environmentálních“ směrnic – směrnice o stanovištích (směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť), směrnice o ptácích (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES) a rámcové směrnice o vodách (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES). Na úseku územního plánování se tedy ustanovení o převažujícím veřejném zájmu uplatní jen pro účely zpracování posouzení vlivu politiky územního rozvoje nebo územně

plánovací dokumentace na evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast a na případné rozpory týkající se zájmů hájených na základě uvedených směrnic.

Výše ve stručnosti představené legislativní změny podrobnějším způsobem rozebírá metodické sdělení, které zveřejnilo Ministerstvo pro místní rozvoj v březnu 2023 na webové adrese [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/stanoviska-a-metodiky/stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-mmr/9-ostatni-stanoviska-a-metodiky/zakon-c-19-2023-sb-a-narizeni-rady-\(eu\)-2022-2057](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/stanoviska-a-metodiky/stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-mmr/9-ostatni-stanoviska-a-metodiky/zakon-c-19-2023-sb-a-narizeni-rady-(eu)-2022-2057).

*Ing. arch. Karel Wirth
Ing. arch. Josef Morkus, Ph.D.
Odbor územního plánování
Ministerstvo pro místní rozvoj*

ENGLISH ABSTRACT

Current changes in Building law in the area of spatial planning in relation to renewable energy sources, by Karel Wirth, Josef Morkus

Act No. 19/2023 Coll. amended the Energy Act, the Building Act and some other regulations. The amendment aims to simplify the administrative burden associated with the construction of renewable energy sources. The definition of technical infrastructure has been changed in the area of spatial planning, which, together with the new regulation within the Energy Act, has consequences for the regulation of construction in undeveloped areas contained in Section 18(5) of the Building Act. Council Regulation (EU) No 2022/2577 laying down a framework for accelerating the deployment of energy from renewable sources will apply since 30 December 2023 for a transitional period of 18 months: however, the impact of this Regulation on spatial planning is marginal. The Ministry of Regional Development has issued methodological comments on the interpretation of both items of legislation from a spatial planning perspective which is available on the ministry's website.